

Bácsmegyei Függetlenség

A BACSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tantók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet-körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

Nagytakarítás.

Midőn e sorokat írjuk, a miniszterelnöki bársonyszék várományosa Bécsben időzik. Egyszer már megjelent a királynak fogadótermében, a honnan minden felsőbb döntés nélkül jött ki, hogy másnap ismét megjelenjen, beszámolandó az egy napra megállapított pensum milyetén elvégzéséről.

Nagy várakozással tekint a magyar közéletnek minden tényezője ezen bécsi tárgyalások elé, mert hiába, külföldön intéződik ennek az országnak sorsa s nem lényegtelen, hogy a nemzet bőrén alkudozó miniszterelnök-jelölt mit hozhat haza tarsolyában s a bécsi import mennyiben van az ország előnyére.

Nem tagadjuk, hogy mi is nagy érdeklődéssel nézzük a fejleményeket, mert hiszen éppen a mi pártunk, az országos 48-as és függetlenségi párt követelései miatt kellett a Khuen-Tisza cégnek önmaga ellen csődöt kérnie.

S midőn így a Bécsben alkudozó kalmárnak üzleti sikereire kíváncsi az ország, mi a magunk részéről az import között egy nagyon radikális eszközt keresünk, mely legmegfelelőbb lesz arra, hogy az országnak vágyait ki-
elégítse.

Egy seprűnek importálását találjuk mi csak alkalmasnak arra, hogy közállapotaink megtisztítsanak mindattól a korrupciótól, mely már-már a katasztrófa elé viszi ez országot. Nagy-
takarításra van itt szükség, ha azt akarjuk, hogy a nemzet részére lakályossá legyen e haza s az orglákat ülő korrupció ki ne űzze idegenbe a honpolgárokat.

A nagytakarításra alkalmas seprűt pedig csak az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójog programjában látjuk. Ezt kell Lukácsnak hazahoznia Bécsből, ha nem akarja azt, hogy a Khuen-Tisza által bepiszkitott lakosztálynak dohos levegőjében talán lassú, de annál biztosabb halálhozó kór támadja meg.

Ezt a kellemetlen illatot, a mi a Khuen-Tisza üzelvei folytán, a kormány-program megtagadásából keletkezett, kellő közelségből szagolhatta Lu-

kács is, úgy, hogy nem hihetünk abban a képtelenségben, hogy most, midőn Khuen helyébe a miniszterelnöki palotába vonul be, hozzá ne fogjon a rothadó miazmák eltüntetésére s nagytakarítást ne végezzen ott, hol csak a tisztaság, a kormány-program beváltásának őszintesége biztosíthatja az életet, a kormányhatalomnak sikeres kezelését.

Ha pedig magával hozza Lukács a választójogi reformnak **őszinte** s halaszthatatlanul megvalósítandó programját, az mint seprű elvégzi a maga hivatását, mert a magyar nemzet alkotmány biztosítékát növelő, erősítő demokratikus választójog ellenségeit, a Tisza-huszárokat a személtápra viszi s közéletünk rothadó miazmái nem fertőzhetik be a nemzet épületének friss levegőjét.

Nagytakarításra van szükség, mert e nélkül nincsen megélhetés sem Lukács, sem más számára, elseperné azt a nemzetnek a Justh Gyula szívós és kitartó vezetése alatt küzdő 48-as és függetlenségi pártban kifejeződő haragja.

Jól tudjuk azt, hogy a Khuen-Tiszának elárvult sajtóorganumai Tisza-ellenes magunktartását hatalmi túlekedésnek minősítik s tehetetlen dühükben ócsárolják azt a hazafias, küzdő parlamenti ellenzékét, mely végre is győzelmeskedett a maga obstrukciójával.

De hidegen hagy bennünket az a nyelvöltögetés, mert minden józanul ítélő ember látja azt, hogy míg a Tisza klikk a maga érvényesülhetése miatt hatalmi éhségben kapkod fűhöz-fához s nyeli le hol a készfizetést, hol a rezolúciót, hol Auffenberget, hol magát Lukácsot, addig a 48-as és függetlenségi párt nem a személyeket nézi, hanem a tárgyi garanciát, az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójogot.

S ez győzelmeskedni is fog! Ha Lukács úgy akarja, hát ő vele! Ha odadobja magát Tiszának ölelő karjaiba, hát nélküle, mert megfojtja őt is a kiújuló obstrukció. Lukácson mulik tehát, hogy mikép végzi el a nagytakarítást!

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága április 19-én rendes közgyűlést tartott. A főispán 1/2 4 órakor megnyitotta a közgyűlést, melynek első pontjához, a polgármesteri jelentéshez dr. Balogh Ernő hozzászólva megemlíti a képviselőválasztók összeíró bizottságának azt az eléggé el nem ítéhető eljárását, hogy Zombor egyik városrészében 230 választót állítólag adóalap hiányában kihagyott. A kihagyottak közül 135-nek adója jóval felülmúlja a census összegét, mert pl. Bosnyák Mátyás 450, Dzsínist Jakab pedig 537 korona állami adót fizet. Megdöbbentő jelenségei ezek — úgy mond — egy inaugurált rendszernek, azzal a nyilvánvaló célzattal, hogy a választók százeit törvényes joguktól megfoszassák akkor, mikor a választási jog általánosítása már az ajtón kopogtat és a törvényhozásba is hangos szóval bebocsáttatást kér. Itt ott rendszeres fölületességgel dolgozik a bizottság, amilyennel még a kutyaösszeírás körül sem szabadna működni. Örömmel utal arra a körülményre, hogy a gör. kel. választók nem részesültek ily mostoha elbánásban, mert közülük csak 10—12 töröltetett a névjegyzékből!

Felolvassa az összeírára vonatkozó belügyminiszteri rendeletet, melyet a bizottság, nem kutatja, milyen okból — teljesen figyelmen kívül hagyott s utal arra is, hogy generális liszta sincs megfektetve, csak a felvettek és kihagyottak jegyzéke; azonkívül csak az elnök írta alá, holott a törvény világos rendelkezése az érvényességhez a bizottság összes tagjainak aláírását féltetlenül megkívánja. Kéri a főispánt, hogy ellenőrző jogánál fogva az összeíró bizottságot a törvény és idevonatkozó rendeletek betartására nyomatékosan figyelmeztesse és a sérelem orvoslása iránt intézkedjék. Balogh felszólalását a csaknem teljes számban megjelent függetlenségi városatyák élénk helyesléssel kísérték.

Ezután Dr. Mayer Nándor szóvá tette Krizsán András szállási lakósnak azért történt megbírságot, mert gyermekét nem küldte, illetve még be nem iratta iskolába. Az ügy érdemére főlemlti, hogy azon a szálláscsoporton csak gör. kel. iskola van, ahol pedig Krizsántól, mint róm. kath. szülőltől 20 K. tandíjat követeltek s ezért nem iratta be gyermekét. Szóló a sértett szülő nevében kérvényt adott be a tanácshoz a bírság leírása végett, felkérve egyben a tanácsot arra is, hogy a gör. kel. iskolaszéket megkeresse az iránt, hogy ott, ahol kath. iskola nincsen, a róm. kath. tanulókat tandíj fizetése nélkül is felvegye, mert a város iskolasegélyével majdnem teljesen fedezi az iskolafenntartás költségeit. Erre nézve a legközelebbi közgyűlésre jelentést kér.

Dr. Mayer folytatólagosan kérdi a polgármestert, mennyit jövedelmez a Ráncsevő, mert a polgármesteri jelentésben említett csatornázás keresztülvitele esetében e nagy, 685 hold-

nyi terület tetemes jövedelmet biztosít a városnak. Kéri egyúttal a hat év óta parlagon heverő, a Szóntai-út mentén kihasított 3 hold föld értékesítését is.

Czettl Dezső kérdést intéz a polgármesterhez, miért nem terjesztette a közgyűlés elé Küllits Márton városi végrehajtónak szabadság iránti kérvényét?

Buday Gerő felhívja a főkapitány figyelmét városunkban állandó jellegű oltott suhancok garázdálkodásaira. Élénken eszteli rendőrségünk fogatkozásait s tehetetlenségét, melynek folyománya, hogy világos nappal, a város kellő közepén revolverből lönek be az ablakon egyes elbizakodott legények, a csengetyüket, a villamos vezetékét leszaggatják. Ezeknek meggátolására s a bűnösök példás megbüntetésére intézkedést kér. Felkéri a főkapitányt, hogy a rendőrség fejlesztésére újból javaslattal lépjen a közgyűlés elé, mert a kiutalt államszolgálatból erre a célra szükséges összeget fel lehet használni.

A drágaság némi enyhítésére kéri a főispánt a piaci szabályrendelet jóváhagyása érdekében való közbenjárásra.

Dr. Radics tanácsnok Dr. Mayernek válaszolva megígéri, hogy Krizsán ügyét elintézi s a gör. kel. iskolaszékhez Mayer kívánsága szerint átrá a tanács.

Listyevity főkapitány jelenti, hogy Buday által említett lövöldöző suhanc elfogott, ellene az eljárás megindított; a csengetyük s egyebek rongálásának megakadályozása iránt intézkedni fog.

Vojnits főispán Baloghynak azt válaszolja, hogy az összejáró bizottságnak utasítást nem adhat, de figyelmeztetni fogja a törvény és cüriai rendeletek szemeltartására. A piaci szabályrendelet jóváhagyását szívesen megsürgeti.

Baloghy visszaválaszában örömmel veszi tudomásul a főispán ígérteit s reményli, hogy a tömeges szavazatelkobzások megszűnnek.

Dr. Mayer által kívánt földértékesítésekre, úgy szintén Czettl kérdésére a polgármester adós maradt a felelettel. Mindazonáltal tudomásul vette a többség a polgármesteri jelentést.

Az érsek fogadtatására alakult bizottságba, dacára Petényi indítványának, nem vették be Budayt, aki pedig e téren kiváló gyakorlattal bír. (És még mondja valaki, hogy a városházán nem uralja a kedélyeket a politika!)

Az igazságügyi palota felépítése érdekében újra felír a miniszterhez a közgyűlés.

Első osztályú írónokká dr. Dvornák, helyébe Torma Mihály lón megválasztva.

A vízvezeték és csatornázás foganatosítása előtt a miniszter. műszaki javaslatok kérték be.

A város zálogintézetet nem állít fel, bár Buday meggyőző érvekkel bizonyította annak szükségét és jövedelmezőségét.

Ellenben elvben kimondatott a városi téglagyár felállítására, holott Czettl okmányos bizonyítékokkal igazolta annak fölösleges voltát, haszonnélküliségét, hisz a fennálló gyárak oly mennyiséget állítanak elő, hogy még exportálásra is képesek.

Érdekes vita fejlődött ki a felső kereskedelmi tanárok fizetésének rendezése körül. Dr. Baloghy a felső kereskedelmi iskola szabályrendelet 8 §-ára való hivatkozással jogi érvekkel bizonyította Prokópy Imre kérésének jogosságát, amennyiben ama szakasz világosan kimondja, hogy a mi tanárainknak mindenkor ugyanolyan fizetés jár, mint az államiaknak. Már pedig az állam a most történt státuszrendezéskor az 1906. előtt kinevezett összes tanárokat kivétel nélkül a VIII., illetve VII. fize-

tési osztályba sorozta. Prokópy Imre 1903-ban lett megválasztva s így teljes joggal, törvényes alapon nem kérheti, de kívánhatja, követelheti a VIII. fizetési osztályba azonnal való besoroztatását.

Zsulyevits Ernő igazgatónak VI. osztályba leendő sorozása új esztendőkor már jogos, most pedig méltányos, amennyiben 24 éves működéssel bír igazgató mindössze 3 van az országban, akikből csak 1 nincs még a VI. fiz. osztályban. Zsulyevitsnak pedig oly nagyok az érdemei úgy iskolai, mint városi és társadalmi tekintetekben, hogy a város önmagát tiszteli meg azzal, ha őt hat hónappal előbb sorozza oda, ahova hat hónap után sorozni kell!

Buday pártoló felszólalásában azt is kívánja, hogy a tanács a tanári kar által régebben beadott kérvényét tárgyalásra kitzúzza.

Dr. Grüner Baloghy által bizonyított jogosságot a méltányossággal kívánja pótolni s helytelenül magyarázza a tanárok státuszrendezését. Buday és Baloghy rövid viszontválasza után a közgyűlés Prokópy Imrét a VIII. és Zsulyevits Ernőt a VI. fizetési osztályba sorozza, mellyel a pikáns háterü ügy megnyugvásra rendeztetett — Tomasits Antal szavazata ellen.

Az Anvers-ben rendezendő tanfolyamra a város nem küldi ki a felső kereskedelmi iskola által javasolt tanerőt, holott eddig mindig kiküldte.

A Krump-féle magánpolgári leányiskolát, Petényi hozzászólása után a jövő tanévtől kezdve a város átvenni határozta.

A munkás egyesületek által rendezett téli tanfolyamokra Prokópy hatalmas érvelésére 400 koronát, (az állandó választmány csak 100 koronát javasolt) míg az ügétverseny céljára — bár az embernevelés fontosabb a lóidomításnál — 500 koronát szavazott meg a közgyűlés.

Néhány kisebbbérdekű ügy elintézése után több segély és jutalom megszavazásával végződött a gyűlés.

„A tanulás nem szegényen.“

(Folytatás.)

De nézzük tovább mi lesz a szegény napszamos gyermekéből? Jár a mai ugynevezett „inasiskolába“!

Hogy lehet-e ott ilyen anyagot tovább képezni azt én kétkeltem. A mai tanonciskolai intézmény a jelenlegi tanonc anyagnak egyáltalán nem felel meg. Tanonciskoláink a külföldi hasonló intézmények után vannak szervezve, csak azzal a különbséggel, hogy nálunk hiányzik az olyan tanonc anyag amilyen például Németországban megvan.

Ott például a törvényszéki bíró büszke arra, hogy fia ipari pályán van; ha kérdezik: „no hát hol van a Franci gyerek, nincs itthon?“ „Dehogy, még nincs 6 óra sem, pedig a gyárban 6 óráig dolgoznak!“ Minálunk azt is eltagadná a hasonló társadalmi osztályú úr, hogy van fia!

A szegény gyerek, ha kitöltötte inaséveit, felszabadul, segéd lesz. Hogy az ugynevezett rossz társaságba keverődik, lumpól az nem egészen bizonyos, de hogy a tanulási vágy nincs meg benne az csak részben igaz, de az előbb elmondottak után mindenki által könnyen érthető.

Tehát dolgozik reggeltől estig, anélkül, hogy eszébe is jutna, hogy újra tanulni kellene azt, amit régen az iskolában tanult, de elfeledte.

Néhány év, s a szegény legény már ott van, hogy nősülni kellene; önállósítani szeretné magát.

Ugyan kérem tud-e valaki például Zomborban egyetlen egy esetet, hogy egy szegény, bármily becsületes józan iparos gazdag „intelligens“ családból kapott volna egy leányt feleségül, vagy van-e ilyen kapható?

Intelligens úri leányok még ha nincs is

hozományuk de hogy is mennének férjhez egy iparoshoz, ha csak nem milliomos az illető; akkor is írásban kell adni, hogy ha a műhelyből kijön, meg fog mosakodni, meg fog fűrödni, nehogy valami műhelyszag kerüljön Önnagysága orrocskájába, mert azt nem lehet eltűrni!

Inkább férjhez mennek a legkisebb, lehetetlen fizetésű hivatalnokhoz, ahol esetleg mellékkeresettel kénytelen a megélhetésért önmagát is feláldozni, de fontos, hogy a férj „úr“ legyen.

Tanulni nem szegény az igaz, de ebben a tekintetben a kezdeményező legyen az úgynevezett intelligens osztály; az iparos állandóan harcol, küzd a megélhetésért, ami sokkal több gondot, gyötrelmet okoz mint az, hogy minden hó 1-én és 15-én jelentkezzünk a fizetésért s azt észszerűen (ha!) beösszük! hogy elegendő jusson egyik fizetéstől a másikig.

Minden hibát az iparosság nyakába akasztani még sem járja.

Rendkívül örvendetes jelenség különben, hogy kezdik megkeresni a hibát, az igaz, hogy rossz helyen keresik, no de majd csak megkerül.

Még egy pontra okvetlen kitérni kívánok, amit T. cikkirő úr szintén felemlíteni szíves volt, t. i. a kiállítások rendezését nem találja célra vezetőnek, amit mindenben aláírok. A kiállításokkal csak megterhelik a kisiparosokat, hogy erejükön felüli munkát végezzenek, amit meg is tesznek a legtöbben, de ha kétszer annyit is fizetnének a kiállított munkáért — pedig nem fizetik — akkor sem volna a reáfordított idő és fáradság megfizetve.

A legnagyobb bajunk pedig a szegénység; szegény emberekből lesznek a szegény iparosok, s a szegénységben, az elkeseredésben alig hiszem, hogy kedve volna valakinek még tanulni is, örül ha össze tud hajszolni munkát, mert éppen a szegénység teszi azt, hogy megbizhatatlanná lettünk.

Önálló vámterületet kérünk! Ezt csinálják meg az urak!

Egy iparos.

(Vége.)

HIREK.

Lukács — miniszterelnök. A király — mint lapzárta előtt értesülünk — Lukács László pénzügyminisztert pénteken este, miniszterelnökké kinevezte.

Athelyezés. Brónich József zombori törvényszéki telekkönyvvezetőt az igazságügyminiszter az apatini járásbíróshoz helyezte át.

Új szolgabíró beosztása. A vármegyei törv. hat. bizottság által legutóbb szolgabíróvá megválasztott Walient Nándort a főispán az ujvidéki járási szolgabíróshoz tette át.

Athelyezések. A főispán Hrubányi Ferenc hódási járási írónokot a bácsalmási járási szolgabíróshoz és Abaffy János ujvidéki tb. szolgabírót a topolyai járási szolgabíróshoz helyezte át.

Kinevezések. A vármegye főispánja Bogdán András ideiglenes díjnokot a hódási járási szolgabíróshoz rendszerinti díjnoknak; Reiner Lipót vármegyei díjnokot központi írónoknak és dr. Ertl László bajai tb. szolgabírót díjas közigazgatási gyakornoknak kinevezte.

Kinevezés. Schmidt L. József pü. számgyakornokot a m. kir. p. ü. miniszter a dárda szolgabíróshoz kinevezte járási számvevővé.

Rákóczi díszelőadás. Már említettük, hogy a zombori „Napközi Otthon“ egyesület a felállítandó Rákóczy szobor leleplezése alkalmával a városba érkező vendégek tiszteletére június hó 8-án este díszelőadást rendez. Most megtudtuk, hogy a díszelőadás — mely a zombori városi színházban lesz megtekinthető — változatos programmal fog bírni s a műsor egyik számát Erdősy „Rákócziért“ című darabja fogja képezni, melynek előadására zombori műkedvelők vállalkoznak.

Halálozás. Özv. Holpert Józsefné, szül. Pót Anna 78 éves korában f. hó 16-án Bezdánban elhunyt. Temetése 18-án délelőtt nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunytban Holpert Simon, párttagunk 3 testvérével édes anyját és számos unoka pedig nagy anyját gyászolja.

Külföldi író Zomborban. Az ismert szociológus író, dr. Broda Rudolf tanár, ki e hó 14-én Budapesten tartott előadást, a párisi Dokuments du Progrès szerkesztője, e hó 23-án Zomborban — mivel a város polgármestere a város háza nagytermét e célra át nem engedte — az Elefánt szálloda nagytermében fogja megtartani előadását, mint a Voltaire Egyesület vendége. Az előadás német nyelven történik s címe: „Wass die Völker von einander lernen können.“ Beléptő-díj 40 fillér. Kezdeté délután 6 órakor.

Műkedvelői előadás. A zombori Krumpfélé magán polgári leányiskola növendékei 1912. évi április hó 27-én, szombaton, a zombori városi színházban a Zomborban felállítandó Erzsébet-szobor javára érdekes műsorral előadást rendez. Helyárak: Proscenium páholy 12 K, páholy 10 K, földszinti ülőhely 2 K, karzati ülőhely 60 fillér. Az előadás kezdete délután 6 órakor. Jegyek előre válthatók Schön Adolf könyvkereskedésében. A páholybérlek jogai április hó 24-én déli 12 óráig tartanak fenn. A felülfizetések hírlapilag nyugtáztatnak.

Harangavatás. Lélekemelő ünnepségük volt az elmúlt vasárnap e hó 14-én a tiszakálmánfalvai református híveknek, e napon valósult meg egy nagyon régi óhajításuk. Missiók egyháza imaháza már 27 éve létesült, de harangjai nem voltak, mert a csekély lélekszámmal bíró egyház nem volt képes azok beszerzésére. A mire a hívek éveken át képtelenek voltak, egy rövid félév alatt megtette azt egy lelkes ügybuzgó ember akarata. A múlt év őszén új lelkészt kaptak a tiszakálmánfalvai reformátusok Fekete Antal személyében. Ez a derék lelkész rövid ittléte alatt addig fáradozott, gyűjtött, míg végre sikerült neki akkora haranglapot létesíteni, hogy 2 szép új harangot vehetett az egyház. Az új harangok felavatásának ünnepére a ref. imaházban nagyszámú közönség jelent meg, felekezeti külömbiség nélkül, úgyszólván az egész község színe-java megjelent. Az ünnepség első része az imaház udvarán folyt le, a hol Fekete Antal ottani lelkész tartotta a meghatóan szép felavató beszédet, a mely után Ada Sándor pirosi esperességi lelkész imát mondott. Erre megkondultak az új harangok. Utánna még a lelkészek az imaházban istentiszteletet tartottak, a mely alatt a hívek az Úrvacsorához járultak. Délben a hitközség a meghívott vendégek tiszteletére a lelkész házában bankettet rendezett, a melyre a köz. előjáróság, a felekezetek papjai és tanítói s számos hitközségi tag hivatalos volt. Az ebédén, a mely a késő esti órákig eltartott, 115-en vettek részt.

A jól értesült újság. Kissé humorosan mi is megemlékeztünk azon zentai óhajról, hogy Zenta egy létesítendő új vármegyében, a Szeged vármegyében törvényhatósági jogot nyerne. Most a zentai Friss Újság több lap cáfolatával szemben is ismétli s fentartja jól értesültségét, melyet állítólag illetékes helyen megerősítettek. Majd elvállik.

Levelezőlapok módosítása. A kereskedelmi miniszter a kereskedelmi és iparkamarák óhajához képest aziránt intézkedett, hogy a levelezőlapok címdalának csak jobb fele legyen a címzés részére nyomtatva s a bal fele közlemények részére legyen felhasználható. A régi készlet elfogyta után tehát új fajta levelezőlapok kerülnek forgalomba.

A csókai földgáz. Emeltük, hogy a Zenta melletti Csókán földgáz forrásra akadtak. Mint értesülünk a földtani intézet Budapestről két szakértő mérnököt küldött Csókára a gáz erejének megállapítására.

Hernyóirtás. A rendőrfőkapitány a város területén ellenőrzi a hernyók irtását s a kik nem tisztítják meg fáikat a hernyóktól, szigorúan büntetettnek.

A posta és a hólabda rendszer. A kereskedelmi miniszter rendelete. A kereskedelmi miniszter végre erélyes intézkedéshez nyúlt az úgynevezett hólabda rendszer ellen, mely a hazai kereskedelmet érzékenyen megkárosította. A miniszter ugyanis az ország összes postahivatalaihoz rendeletet intézett, mely szerint a hólabdarendszerű eladásra csábító nyomtatványok tartalmának gyanújában álló zárt közönséges, vagy ajánlott leveleket a postahivatalok olyan módon kezeljék, mint a vámköteles tartalom gyanúja alá eső levélpostai küldeményeket, vagyis azokat a címzett jelenlétében felbontassák és ha azokban hólabda rendszerre csábító nyomtatványokat találnak, ezeket elkobozhassák, miután az ilyen nyomtatványok (hirdetések, szelvények) a magyar szent korona országainak területén a postai szállításhoz már egy korábbi rendelettel kilitáltak. — Ugyan e tárgyban a város rendőrfőkapitánya a következő hirdetményt bocsátotta ki: A város területén a párisi Maison Roset, de főleg M. Schöngut bécsi cipőkereskedő cég hólabda szelvényeket hozott forgalomba. A hólabda árusítási mód az, midőn valaki 3—5 darab szelvényt elad s ezért a cégtől cipőt vagy más árút kap. Figyelmeztetem a közönséget, hogy a hólabda üzlet tiltott eladási mód s végeredményében a közönség becsapása. De figyelmeztetem arra is, hogy aki ilyen szelvényeket elad és tovább ad, az kihágást követ el és az ipartörvény alapján magas pénzbüntetéssel lesz sújtva.

A mellékletékek felemelése a vasúti forgalomban. Néhány héttel ezelőtt mi is megemlékeztünk arról a híresztelésről, hogy a vasúti mellékletékek felemelése küszöbön áll. A híresztelés élénk feltűnést keltett kereskedői körökben, de bizonyosat a dologban senki sem tudott mondani. Most azután a brünni kereskedelmi és iparkamara kérdést intézett az osztrák vasúti minisztériumhoz, hogy mi igaz ebből a híresztelésből. A minisztérium válaszában kijelentette, hogy az intern árútarifa mellékletékek felemelése az összes osztrák, magyar és boszniai vasútak közös ügyét képezi. Tekintettel arra, hogy a vasútak költségei emelkedtek és a mellékletékek a vasúti önköltségeket sem fedezik, több vasútigazgatóság az állandó tarifabizottsághoz fordult azzal a indítvánnyal, hogy a mellékletékek felemeltesse. Jelenleg erre vonatkozólag tárgyalások folynak és a miniszter igéri, hogy a végleges határozathozatal előtt az érdekelte kereskedelmi testületekkel is érintkezésbe fog lépni. Az tehát már bizonyosra vehető, hogy a vasúti mellékletékek a monarchia vasútain fel fognak emeltetni. Szóval az árútarifaemelés a mellékletékek drágítása követi, vagyis az áruszállítás megint költségesebb lesz, ami elsősorban a kereskedőt fogja érinteni. Mert az bizonyos, hogy az áruszállítási költségöbbltet a kereskedő csak a legtrikább esetben tudja a fogyasztón bevasalni.

Talált tárgyak. A rendőrfőkapitány közölni teszi, hogy a posta hivatalban gazdátlanul egy kalap találtatott, úgyszintén találtatott egy pénztárca kevés pénzzel és két járattal s felhívja a jogos tulajdonosokat, hogy nála azok átvétele végett egy év és egy nap alatt jelentkezzenek, mert ellenesetben a 33836/1898. B. M. rendelet alapján vagy a találonak adatik ki, vagy értékesítettvén, az összeg az állampénztárba helyeztetik el, mely esetben az igazolt tulajdonosok, az elévülési határidőn belül érvényesíthetik igényeiket.

Ritka eset. A természetnek is megvan néha a rendhagyóságai. Tudvalevő, hogy a bírák rendszerint csak egy, legfeljebb két bárányt ellenek. Mint lapunknak írják, most Tatabázán, Pálincás Márton nyájában egy birkának 4 báránya lett s azok mind életben is maradtak.

Sertésvész. A város területén ismét fellépett a sertésvész, amiért is a zárlatot elrendelték s a piacra sertések fel nem hajthatók.

A perek statisztikája. Statisztikai kimutatás szerint a magyar bíróság a múlt esztendőben 424.631 bűnügyet, 432.990 sommásügyet és 36.058 végrehajtást fogatosított és 2591 csődöt rendelt el. A felebbezések száma 617.000 volt. Váltóper 38.288 folyt, melyből 8458 házasságbontással végződött Váltóper 96.983 esetben volt.

Öngyilkosság Csataljan. Essert Antal csataljai plébánosnak nővére, Kemény Antalné, aki fivére háztartását vezette, családi körülmények miatt — léha férje ugyanis Amerikába ment, három gyermeke pedig meghalt — öngyilkosságot követett el s fivére borotvájával torkát a gége tájon négyszer bemetszette. A szerencsétlen asszonyt a bajai kórházba szállították, ahol állapota még mindig válságos. Fivére, a plébános is parochiáján súlyos betegen fekszik.

Italméresi ügyben. A m. kir. pénzügyigazgatóság közli, hogy az állami italméresi jövedékről szóló 1899. XXV. t. c. 17. §-a értelmében az italméresi illetéket zombor város területére másodfokban megállapítani hivatott italméresi illeték felszámolási bizottság az 1912—1914 évi időszakra vonatkozó tárgyalásait Zomborban 1912. évi április hó 25., 26. és 27. napján délután 3 órakor a m. kir. pénzügyigazgatóság I. emeleti nagytermében fogja megtartani és pedig 25. és 26-án a korlátlan kimérők, 27-én a korlátolt és kismértékbeni engedélyének felebbezései fognak tárgyalatni.

IROPALOM.

A magyar városok országos kongresszusa 1909-ben elhatározta a *Magyar Városok Statisztikai Évkönyvének* kiadását és ennek szerkesztésével dr. Thüring Gusztáv székesfővárosi statisztikai hivatali igazgatót bízta meg.

Ez a nagy munka most teljesen elkészült és 1912. április közepén a könyvpiacra kerül.

A most megjelenő Magyar Városok Statisztikai Évkönyve az első rendszeres mű, mely a magyarországi összes törvényhatósági és rendezett tanácsú városok népességének népmozgalmi, anyagi, szellemi életviszonyait és egyidejűleg a városi közigazgatás egész tevékenységi körét átfogva, tudományosan feldolgozza.

A munka 18 fejezetben tárgyalja a magyar városok összes közállapotait; tartalmának gazdagságát legjobban mutatja a következő rövid tartalomjegyzék:

1. Meteorológiai viszonyok. 2. Területi viszonyok. 3. Épületek és lakások. 4. Álló népesség. (21 tábla). 5. Népmozgalmak. (20 tábla). 6. Közegészségügy. 7. Mezőgazdaság és közlekedés. 8. Ipar, kereskedelem. 9. Közlekedésügy. 10. Hitelviszonyok. 11. Építkezések és közmunkák. 12. Rendészet és tűzoltás. 13. Katonai ügyek. 14. Közművelődés. 15. Szegényügy és közjótékonyosság. 16. Adóügy és házbérvédelem. 17. Községi háztartás és vagyon. 18. Közigazgatás.

A Magyar Városok Statisztikai Évkönyve könyvpiacra kerül a folyó év április hó közepén.

Bolti ára 20 korona. Az előfizetési összegek a fővárosi statisztikai hivatalhoz (IV., Károly-körút 28. I. em. 1.) küldendők.

Különösen figyelmébe ajánljuk minden érdeklődőnek, hogy a Magyar Városok Statisztikai Évkönyve csak korlátolt számban nyomtatott, miért is annak minél előbb való megrendelése kívánatos.

Budapest, 1912. április elején.

A fővárosi statisztikai hivatal.

* * *

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon 161. szám. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonságok:

Beöthy: Művészetek története III. 24 — K. Gábor! Jaj, a feleségem . . . 2 — „ Gyagyovszky: Ünnepek váro . . . 1 20 „ Herczeg F.: Éva boszorkány . . . 2 50 „ Móricz: Magyarok, novellák . . . 3 50 „ Sas: A bölcs meg a bolond . . . 3 50 „

Világkönyvtár új kötete:

Ostvald: Feltalálók, felfedezők, nagy emberek . . . 1 90 K.

HIRDETÉSEK. Házeladás.

A bezdáni takarékpénztár részvénytársaság tulajdonát képező Bezdán községben fekvő intézeti ház, mely szilárdan pénzintézet céljára építettén, vasgerendázattal és vasredőnyű ablakkal van ellátva, a bezdáni takarékpénztár felszámolása folytán, szabad kézből

eladó.

Felvilágosítást ad a takarékpénztár felszámoló bizottsága Bezdánban, vagy Dr. Henneberg Géza ügyvéd a bezdáni takarékpénztár ügyésze Zomborban.

Eladó kutyák.

Fajtiszta rövidsőrű vizslakölykök, elválasztott korukban, kan 20 kor, szuka 15 korona darabja.

Kaphatók: **Peschke Károlynál** Bezdánban.

Gyümölcs és műkertészet.

Báthory György zombori lakos, gyümölcs- és műkertész (Basa-utca, Hungária vendéglő) ajánlkozik gyümölcskertek megalkotására, virág- és díszkertek berendezésére, s minden a gyümölcs és műkertészet körébe tartozó vállalkozásra, valamint a szőlőművelés, oltás és kezelés körébe tartozó összes teendőkre. — A tisztelt közönség bizalmát pontos és szakszerű munkával fogja viszonzni.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig d. u. fél 2-től 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőköt hölgyek és urak minden nap — vasárnap délután kivételével — használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

„Első Délmagyarországi Nádfonógyár“
SZOND (Bácsbódog meze).

ELADÓ!

Nádfonógyár berendezéssel együtt szabad kézből eladó!

Mindennemű

NÁDFONAT

olcsó áron eladó.

Továbbá eladó 13 drb 1 $\frac{1}{2}$ —2 éves tinó, 14 drb 1 $\frac{1}{2}$ —2 éves üsző, melyből 8 drb hasas és 3 drb tehén, 30 drb mangulica anyasertés és malac.

Eladó egy 100 öl hosszú, esetleg 4, 6, 8 és 10 öl hosszúságban is kapható, keményfából és bekátrányozott

= kukoricagóré. =

Mindennap megtekinthető.

Akinek van nádja eladó, mindenkor a lehető legmagasabb ár mellett megveszem. Akinek pedig szüksége van fedelnádra, jutányos áron kaphatja nálam.

MERKL JÁNOS,

a szondi vasútállomás mellett,
az Első Délmagyarországi Nádfonógyár tulajdonosa.

Kiadó ház!

Zomborban, a Zöldfa-utcában fekvő 15-ik számú Kollár-féle ház, melyben 6 szoba s megfelelő mellékhelyiségek vannak, 1912. évi május hó 1-étől bérbe adatik. Beköltözés azonnal történhetik.

Ezen ház örök áron is eladó. Bővebbet: Dr. Henneberg Géza ügyvédnél Zomborban.

Bácsmezei Nyomda Betéti Társaság
Jókai-tér 2. sz. — ZOMBOR. — Fernbach-palota.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani a

Zomborban, Jókai-tér 2. sz. alatt,

Fernbach-féle palotában

fennálló, modernül berendezett

KÖNYVNYOMDÁNKAT.

Elvállalunk mindennemű nyomdai megrendelést a legmérsékeltebb áron, úgy mint: levélpapír, boríték, körözvény, befizetési és tejszövetkezeti könyvecskék, eljegyzési kártyák, béli és esketési meghívók, üzleti könyvek, mérlegek, számla-ürlapok, falragaszok, gyászlapok, kisebb-nagyobb nyomtatványok és névjegyek elkészítését és minden igekezetünk azon lesz, hogy a megrendelésekkel hozzánk forduló t. c. közönségnek igényeit pontos, jó és izléses munkával kielégítsük.

Szíves támogatást kér

teljes tisztelettel a

**BÁCSMEZEI NYOMDA
BETÉTI TÁRSASÁG.**

Hova menjünk?

Az UGRY czukrászdába. „ELITE“ és „RIVIERA“ kávéházakba. Ott vannak már „BALIET“ játékasztalok. ÉRZÉK- és SZELLEME fejlesztő szórakozást nyújt. A RÜGÖS DÁKÓ izomfejlesztőleg hat a karokra. URAK és HÖLGYEK kényelmesen ülve játszanak. Órák hosszat nem kell folytonosan a golyók után futkosni és nem táncoljuk fel a port. Ezen asztalok egyedüli szállítója, MAGYAR, NÉMET és OSZTRÁK országokban:

Szpevák Béla

szabadalmazott ülő helyzetben játszható biliárd és hozzávaló dákö gyára.

Ára 250 koronától 400 koronáig.
65-104-2

!! Részletre is kapható !!

ZOMBOR, Thököly-út 10. sz.

A SALVATOR sósorszesz

a legerősebb, legkedveltebb és a leghathatósabb, mert üdít, gyógyít és desinficiál.

Kapható mindenütt!

Ára 44 fill., 1 kor. 10 fill. és 2 kor. 20 fill.

Fő- és szétküldési raktár:

Salvator áruforg. r. t. Selmecbánya.

Bácska kizárólagos képviselője:

Friedmann Lajos,
Zombor,

190-52-23 kereskedelmi ügynökség.

Az Oroszlán Menthol Sósorszesz

erős Menthol és sorszesz tartalmánál fogva sokkal hatásosabb és erősebb, mint bármely más sósorszesz készítmény.

Csúz, köszvény, reuma, szaggatás, nyílalás, oldalszúrás, keresztcsont fájás, derék-, oldal- vagy hátfájás, izom és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és újjak, görcsök, továbbá hűlés, meglázás vagy léghuzamból származó bajok azonnal enyhülnek az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** használata által. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, tejszaggatás, hajhullás, idegesség, bágadtság, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kincscsel ér fel a valódi **Oroszlán Menthol Sósorszesz**. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, úgy emlékezzék az **Oroszlán Menthol Sósorszeszre**, mely a legkitűnőbb és legelterjedtebb háziszser. — Minden egyes üvegehez bő használati utasítás van mellékelve. — Sok ezer hálalrat tanuskodik róla, hogy az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** az emberiség jötevője.

Mindenütt hapható 44 filléres, 1.10 és 2.20 kor. eredeti üvegekben.

Kapható: **Tárczay István** úr gyógyszer-tárában Zombor, megyeház-tér.